

2016 01 18 d. Vilnius

Lietuvos Respublikos Ministrui Pirmininkui Algirdui Butkevičiui

Dėl informacijos suteikimo

Gerbiamas Premjere,

kaip Jums yra žinoma atgimusios Lietuvos valstybės piliečių valia 1992 metais Tautos referendumu buvo priimta Lietuvos Respublikos Konstitucija, kuri įpareigojo mus visus - piliečius bei valstybės institucijas ir pareigūnus - siekti atviros, teisingos, darnios pilietinės visuomenės ir teisinės valstybės.

Galima tik apgailestauti, kad laikui bėgant besikeičiančių vyriausybių, o ypač Jūsų vadovaujamos Vyriausybės veiksmai rodo, kad vis labiau tolstama nuo Tautos valia įtvirtintų paminėtų pamatinių principų, vis mažiau kreipiama dėmesio į Pagrindinio įstatymo raidę ir dvasią, vis labiau sąmoningai gilinama praraja tarp valdininkijos ir tiesiog piliečių, paminant jų teises, garbę ir orumą.

Pastaruoju metu visuomenėje vis plačiau diskutuojama dėl mūsų valstybėje plėtojamoms antikonstitucinės socialinės apsaugos sistemos, kuri piliečius padalijusi į dvi grupes: tuos, kuriems sulaukus pensinio amžiaus mokama viena pensija ir tuos, kuriems, be nustatytos LR Konstitucijoje 52 straipsnyje senatvės ar invalidumo pensijos, papildomai mokamos Konstitucijoje nenumatytos valstybinės pensijos ar rentos. Pastebėtina, kad vieni ir kiti dirbdami mokėjo vieną „Sodros“ mokesį.

Dėl tokios dvejų standartų sistemos ir kitų Vyriausybės veiksmų mūsų šalis pirmauja Europos Sąjungoje pagal atskirtį tarp atskirų piliečių grupių, o neteisingumo ir socialinio nesaugumo jausmai bei atviras Konstitucijos ir įstatyminių normų ignoravimas vis pastebimiau didina nepasitikėjimą valstybe ir skatina emigraciją, dėl kurios Lietuva atsidūrė tarp sparčiausiai nykstančių šalių.

Tautos priešinio ekonominių prielaidų gana daug. Pavyzdžiui, sovietmečio teismų, o vėliau Lietuvos Konstitucinio Teismo teisėjai Teodorai Staugaitienei sulaukus pensinio amžiaus 2007 metais buvo paskirta apie 1,5 tūkst. Lt senatvės pensija ir 3470,62 Lt valstybinė mėnesinė pensija. Pamaniusi, kad tai jai per maža, buvusi teisėja kreipėsi į teismą, kur kolegos teisėjai jai 2011 metais beveik padvigubino valstybinės pensijos didį iki 6235,76 Lt sumos. Be to įpareigojo Vyriausybę išmokėti jai vienkartinę išmoką 154 tūkst. 873,58 Lt ir 5 proc. dydžio metines palūkanas nuo teismo sprendimo padavimo iki jo visiško įvykdymo ir priteisė T. Staugaitienės naudai 2 813,19 Lt bylinėjimosi išlaidų.

Palyginimui – tuo metu daugiavaikės (5 – 6 vaikų) motinos vidutinė mėnesinė pensija pagal žiniasklaidoje teigtus duomenis siekė apie 600 Lt. Tai reiškia, kad sovietmečio ir Lietuvos Konstitucinio Teismo teisėjos – pensininkės mėnesinės pajamos tuo metu buvo apie 13 kartų didesnės negu daugiavaikės motinos - pensininkės. O vienkartinė išmoka, išmokėta T. Staugaitienei teismo valia bei metinė dviejų pensijų suma tik 2012 metais sudarė daugiau, negu daugiavaikė motina galėjo uždirbti per visą savo gyvenimą. Be to, teisėja, dirbdama Konstitucinio bei Aukščiausio teismų teisėjos pareigose su vienu didžiausių tarp valstybės pareigūnų atlygių, galėjo, skirtingai nuo daugiavaikės motinos, turėti ir santaupų, jeigu nepiknaudžiavo svaigalais.

Tai tik vienas iš daugelio tūkstančių pavyzdžių, kai į pirmą planą keliami valdininkų bei pareigūnų poreikiai, o kas penkta Lietuvos šeima su mažamečiais vaikais skursta. Mūsų turimais duomenimis skurstančių šeimų skaičius vis dar nemažėja.

Matant tokius grubius piliečių teisių pažeidimus, 2013 metais kreipėmės į šalies prezidentę D. Grybauskaitę bei į Jūsų vadovaujamą Vyriausybę. Deja, į tai niekas nereagavo, netgi atvirkščiai – Vyriausybė pateikė Seimui ne vieną projektą dėl valstybinių pensijų gavėjų rato plėtimo, o Vyriausybės narys J. Oleka viešai paskelbė, kad valstybės pareigūnai gaus dar didesnes valstybines pensijas, nors tokių pensijų skyrimas grubiai pažeidžia Konstituciją, piliečių lygiateisiškumo principą ir griaua socialinio draudimo sistemos vientisumą.

Be to valstybinių pensijų bei rentų skyrimo sistema yra pūliuojantis korupcijos židiny, nes išmokos iš biudžetinių lėšų nustatomos slaptai nuo visuomenės pagal subjektyvią kažkokių komisijų nuomonę, renkant charakteristikas, rekomendacijas iš daugumos piliečių išskiriant sovietmečio ir naująją nomenklatūrą. Antikonstitucinė finansinė parama teikiama net KGB pagalbininkams ir slaptiems agentams, nors paminėtas Konstitucinis Teismas pripažino KGB nusikalstama organizacija.

Ypač apmaudu, kad tokia biudžetinių lėšų skirstymo korupcinė antikonstitucinė sistema, atkartojanti sovietmečio laikų įpročius, išliko tik mūsų šalyje. Kaimyninėse ES šalyse - Latvijoje, Estijoje ir Lenkijoje ji buvo galutinai ir negrįžtamai likviduota prieš ketvirtį amžiaus iškart po nepriklausomybės paskelbimo. Jos amoralus ir antipilietinis poveikis, kurstantis teisinio nihilizmo nuotaikas, ypač sustiprėjo, kai 2003 metai antikonstitucines privilegijas valstybinių pensijų pavidalu buvo pradėta skirti Konstitucinio Teismo ir kitų teismų teisėjams. Nuo to laiko teismai, mūsų nuomone, praktiškai neteko teisingumo jausmo, vertindami piliečio ir valdžios atstovo teisių ir pareigų balansą.

Suprantama, kad nežymiai daliai pensijų gavėjų tiesiog reikia padidinti senatvės pensijas – tai, mūsų nuomone, galėtų būti politiniai kaliniai bei tremtiniai, daugiavaikės motinos, žydų gelbėtojai, iškilūs mokslininkai bei kultūros veikėjai, kurių indėlis į socialinio draudimo fondą negalėjo būti adekvatus jų nuopelnams Lietuvos valstybingumui. Tačiau tai taikytina nepažaidžiant Lietuvos Respublikos Konstitucijos, nežeminant žmogaus orumo ir papirkinėjimu mokesčių mokėtojų uždirbtais pinigais, nevaržant jų teisių reikšti savo nuomonę bei dalyvauti pilietinės visuomenės kūrime.

Nesant nei prezidentės D. Grybauskaitės, nei Jūsų vadovaujamos Vyriausybės reakcijos į pilietinę iniciatyvą dėl konstitucinių pažeidimų, teko kreiptis į Valstybės kontrolerę, prašant tinkamai vykdyti valstybės biudžeto bei Valstybinio socialinio draudimo fondo lėšų valstybinį auditą, siekiant sustabdyti neteisėtą valstybės biudžeto lėšų panaudojimą, nes mūsų turimais duomenimis 2013 metais Lietuvoje gaunantieji valstybines pensijas ir rentas sudarė 106 tūkst. žmonių grupę, kuriai išmokėta iš valstybės biudžeto vienas milijardas litų.

Valstybės kontrolei atmetus mūsų prašymą – teko kreiptis į administracinį teismą, kur dabartiniu metu Vyriausiasis administracinis teismas rengiasi bylos nagrinėjimui apeliacine tvarka, nes pirmoji teismo instancija nutarė, kad Lietuvos piliečiai neturi teisės ginti konstitucinių vertybių.

Remiantis 2000 m. sausio 11 d. Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymu Nr. VIII-1524, prašome suteikti mums ir visuomenei informaciją, kiek asmenų dabartiniu metu gauna valstybines pensijas bei rentas, bei kokia suma biudžetinių lėšų buvo išleista tokioms išmokoms bei jų aptaravimui (komisijų darbui, patalpų išlaikymas ir pan.) 2015 metais. Nekantriai laukiame Jūsų atsakymo, nes naujausi duomenis reikalingi teisiniam procesui, kad galėtų būti priimtas objektyvesnis teismo sprendimas.

Ryšard Maceikianec, Lietuvos Respublikos pilietis.

P.S. Duomenis apie lėšas teikiame litais, kadangi aprašomuoju laikotarpiu Lietuvoje dar funkcionavo litai.

Atsakymas:

Autor: Ryšard Maceikianec

Środa, 10 lutego 2016 - Poprawiony Czwartek, 11 lutego 2016

Elektroninio dokumento nuorašas

VYRIAUSYBĖS KANCLERIO PIRMASIS PAVADUOTOJAS

Nr. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija

Ministro Pirmininko pavedimu prašytume išnagrinėti Ryšard Maceikianec prašymą ir apie nagrinėjimo rezultatus pranešti pareiškėjui ir Vyriausybės kanceliarijai.

Rimantas Vaitkus

Gerb. A. Gratulevičienei

Gerb. R. Maceikianec

Ramunė Saveljevienė, tel. 8 706 63 795, ei. p. ramune.saveljeviene@lr.lt

Dokumento registracijos NR. - PS-165

LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A.Vivulskio g. 11, LT-03610 Vilnius, tel. (8 5) 266 8176, (8 5) 266 8169, faks. (8 5) 266 4209, ei. p. post@socmin.lt <http://www.socmin.lt>. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 1886 03515

Ryšard Maceikianec, Vilnius

2016 -02- 05

Nr. (27.4-23) SD- 829 2016 – 01 – 18

Kopija Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai 2016 – 01 - 22

DEL INFORMACIJOS SUTEIKIMO

Gerbiamasis Ryšard Maceikianec,

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijoje Ministro Pirmininko pavedimu, įformintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanclerio pirmojo pavaduotojo 2016-01-22 rezoliucija Nr. 33-87, išnagrinėtas Jūsų prašymas suteikti informaciją, kiek asmenų dabartiniu metu gauna valstybines pensijas ir rentas, bei kokia suma buvo išleista tokioms išmokoms bei jų aptarnavimui (komisijų darbui, patalpų išlaikymui ir pan.) 2015 m. Pagal kompetenciją teikiame šią informaciją. Pažymime, kad Socialinės apsaugos ir darbo ministerija neadministruoja valstybinių pensijų ir rentų mokėjimo, tačiau kartą per metus (kiekvienų metų pradžioje) iš šių išmokų mokėjimą administruojančių institucijų ir įstaigų surenka duomenis apie išmokų gavėjų skaičių, vidutinius išmokų dydžius bei šiam tikslui panaudotas valstybės biudžeto lėšas, juos apibendrina ir susistemina, todėl duomenys teikiami remiantis valstybines pensijas mokančių institucijų ir įstaigų pateikta informacija.

Pagal galiojančius įstatymus yra skiriamos ir mokamos šios valstybinės pensijos ir kitos pensinio pobūdžio periodinės išmokos iš valstybės biudžeto: nukentėjusiųjų asmenų valstybinės pensijos, Lietuvos Respublikos pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinės pensijos, pareigūnų ir karių valstybinės pensijos, mokslininkų valstybinės pensijos, teisėjų valstybinės pensijos, teatrų

ir koncertinių įstaigų kūrybinių darbuotojų kompensacinės išmokos, Lietuvos Respublikos Prezidento valstybinė renta, Nepriklausomybės Akto signatarų rentos, renta buvusiems sportininkams, valstybinės šalpos pensijos.

2015 m. valstybines pensijas ir kitas pensinio pobūdžio išmokas gavo 106385 asmenys, kurių išmokoms mokėti panaudota 132571,6 tūkst. Eur valstybės biudžeto lėšų. Pažymime, kad iš valstybės biudžeto, vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybinių šalpos išmokų įstatymu, taip pat yra mokamos šalpos pensijos neįgaliesiems ir senatvės pensijos amžių sukakusiems asmenims, neįgijusiems teisės gauti valstybinių socialinio draudimo pensijų, siekiant užtikrinti nors minimalų pragyvenimo lygį, šalpos pensijos neįgaliems vaikams, taip pat šalpos našlaičių pensijos. Šių asmenų grupei šalpos pensijoms mokėti 2015 m. panaudota 96736,5 tūkst. Eur valstybės biudžeto lėšų, šalpos pensijos mokėtos 43304 gavėjams. Informacija apie valstybinių pensijų ir kitų pensinio pobūdžio išmokų gavėjų skaičius ir panaudotų valstybės biudžeto lėšų dydį 2015 m. pateikiami lentelėje.

Lentelė

Valstybinės pensijos ar kitos pensinio pobūdžio išmokos rūšis Gavėjų sk., žm. Panaudotos valstybės biudžeto lėšos, tūkst. Eur

1. Mokslininkų valstybinės pensijos	3.318	5810,4
-------------------------------------	-------	--------

2. Nukentėjusiųjų asmenų valstybinės pensijos (kartu su nukentėjusiųjų

asmenų našlių ir našlaičių valstybinėmis pensijomis)

68.349	41057,9
--------	---------

3. Lietuvos Respublikos pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinės pensijos (kartu

su pirmojo ir antrojo laipsnių našlių ir našlaičių valstybinėmis pensijomis)

14.681	21875,1	
4. Pareigūnų ir karių valstybinės pensijos (kartu su pareigūnų ir karių našlių		
ir našlaičių valstybinėmis pensijomis		
19527	60585	
5. Teisėjų valstybinės pensijos	164	1559,6
6. Teatrų ir koncertinių įstaigų kūrybinių darbuotojų kompensacinės išmokos		
141	339,8	
7. Lietuvos Respublikos Prezidento valstybinė renta 1		86,13
8. Nepriklausomybės Akto signatarų rentos (kartu su signatarų našlių rentomis)		
85	1166,5	
9. Renta buvusiems sportininkams	121	1548,3
10. Valstybinės šalpos pensijos	43304	96736,5

Lietuvos Respublikos Ministrui Pirmininkui Algirdui Butkevičiui

Autor: Ryšard Maceikianec

Środa, 10 lutego 2016 - Poprawiony Czwartek, 11 lutego 2016

Dėl kitų išlaidų išmokoms aptarnauti administravimui yra įskaičiuotos į nurodytas sumas.

Pagarbiai

Viceministras Laisvūnas Bartkevičius

Danutė Akulavičienė, tel. 266 4220, ei. p. danute.akulaviciene@socmin.lt

Redakcijos P.S. Kai kurie duomenis kelia abejones ir bus tikslinamos.